

Jönköpings kommun

Rektorn vid Per Brahegymnasiet RO3

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Per Brahegymnasiet RO3
i Jönköpings kommun

Tillsyn i Per Brahegymnasiet RO3

Skolinspektionen genomför tillsyn i Jönköpings kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Per Brahegymnasiet RO3 besöktes av Skolinspektionen mellan den 21 maj 2013 och den 23 maj 2013.

Fakta om skolan

Per Brahegymnasiet rektorsområde 3 (RO3) utgör en av de fyra skolenheter som ryms under namnet Per Brahegymnasiet. Skolan, som ligger i centrala Jönköping, består av i huvudsak två byggnader. I den äldre huvudbyggnaden går elever på humanistiska programmet, international baccalaureate, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och estetiska programmens bildinriktning. I den nyare byggnaden, benämnd Globen, går elever på estetiska programmet och hotell- och turismprogrammet. I Globen finns även skolans matsal och cafeteria. I Per Brahegymnasiets RO3 anordnas utbildning på estetiska programmet med alla fem inriktningar och på hotell- och turismprogrammet med båda inriktningarna. Det är vid tillsynsbesöket 415 elever som läser på estetiska programmet och 58 elever som läser på hotell- och turismprogrammet. Ungefär $\frac{3}{4}$ av eleverna vid skolenheten är kvinnor. Lärarna är organiserade i arbetslag, klassläroslag och ämneslag. Skolenheten leds av en rektor som även har en plats i Per Brahegymnasiets ledningsgrupp. I denna ledningsgrupp finns de fyra rektorerna, en utbildningsledare och gymnasiechefen.

Skolverkets statistik visar att kunskapsresultaten för eleverna på estetiska programmet år 2012 ligger över riksgenomsnittet för motsvarande program. Den genomsnittliga betygspoängen på estetiska programmet varierar över åren och har sjunkit något de senaste åren (år 2011 – 2012). Andelen elever på estetiska programmet som år 2012 når grundläggande behörighet till universitet- och högskolestudier uppgår till 95 procent, en förbättring med 2 procentenheter mot tidigare år (2011). Det är vidare 92 procent av eleverna på estetiska programmet som läsåret 2011/2012 fullföljer sin utbildning inom fyra år. Avseende genomsnittlig betygspoäng, behörighet till högskola och fullföljd utbildning inom fyra år når kvinnorna generellt bättre resultat än männen. För hotell- och turismprogrammet redovisas inga kunskapsresultat av Skolverket, då utbildningen endast funnits vid skolan sedan 2011.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Per Brahegymnasiets RO3 visar att skolan i stor utsträckning arbetar i enlighet med skolförfattningarna. Elevernas kunskapsresultat varierar

över tid och har på sista året (2012) vikit något nedåt. Skolenheten har under rektorns ledning, genom ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete, analyserat resultaten och arbetar med olika åtgärder för att utveckla skolan och förbättra elevernas möjlighet att nå goda resultat.

Skolan arbetar aktivt med att skapa en trygg studiemiljö men tillsynen visar samtidigt att skolan har behov av att förbättra studieron i klassrummet, för att på så sätt ge eleverna bättre förutsättningar till en god inlärningsmiljö. Det handlar främst om att komma till rätta med elevers sena ankomster till lektionerna. Skolan arbetar systematiskt med att upptäcka elever i behov av pedagogiskt stöd och har även organiserat schemapositioner för att kunna ge elever olika former av stöd. Skolan behöver dock säkerställa att rutinerna med anmälan om elevs stödbehov blir tydligare så att rektorn kan ta det ansvar och fatta de beslut som skollagen föreskriver.

Tillsynen visar att undervisningen behöver förbättras så att eleverna finner den mer stimulerande, framför allt för de elever som lätt når kunskapskraven. Till detta kan knytas att skolenhetens lärare i högre grad behöver se till att undervisningen kopplas till examensmålen/programmålen. Det framgår att skolenheten arbetat med att utveckla elevernas möjlighet till delaktighet och inflytande, ett område som skolan dock behöver arbeta än mer med. Undervisningen kan upplevas som mer stimulerande om eleverna ges ett större inflytande över undervisningens innehåll, samtidigt som skolan utvecklar fler samverkansformer kring utbildningens mål.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Jönköpings kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 28 november 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Jönköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Undervisningen i gymnasieskolan ska utgå från och omfatta examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner och kunskapskrav/Undervisningen ska utgå från och omfatta programmålen och kursplanernas krav i samtliga ämnen.

- Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål och för att ge eleverna möjlighet att nå examensmålen/programmålen.
- Lärarna ska ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Enligt skollagen ska det för varje nationellt program finnas examensmål som innehåller mål för programmet. För elever som påbörjat sin utbildning före den 1 juli år 2011 gäller gymnasieförordningens programmål för vart och ett av de nationella programmen. Enligt den läroplan som började gälla den 1 juli år 2011 ska undervisningen i gymnasieskolan utgå från och omfatta examensmålen/programmålen för respektive program i samtliga ämnen. Av skollagen framgår vidare att läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Läraren ska, enligt skollagen, ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

På Per Brahegymnasiets RO3 arbetar de flesta lärarna vid samma enhet. Det finns dock de lärare som har sin tillhörighet vid en annan av gymnasieskolans enheter och som endast har en del av sin tjänst vid RO3. Dessa lärare är sålunda organiserade under en annan rektor och i andra arbetslag. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att lärarnas undervisning i skiftande omfattning utgår från och omfattar estetiska programmets examensmål/programmål. Det ges i intervjuerna med elever och lärare många goda exempel på medveten undervisning utifrån examensmål/programmål, främst då i de programgemensamma kurserna/karaktärsämnena. Eleverna menar dock att det finns lärare vars undervisning inte alls omfattar programmålen/examensmålen, främst i gymnasiegemensamma ämnen/kärnämnen. Denna undervisning leds främst av lärare som lånas in från andra enheter, men ordinarie lärare vid RO3 tycker eleverna kan bli bättre på att få in dessa mål i undervisningen. Lärare och rektorn instämmer i att det skiljer sig åt mellan olika ämnen i hur stor utsträckning som undervisningen färgas av examensmålen/programmålen, samtidigt som rektorn framhåller att skolenheten vid flera tillfällen gjort kompetenshöjande insatser avseende dessa mål.

I intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer även att lärarna behöver bli bättre på att samverka över ämnesgränserna. Det finns inom skolenheten goda exempel på samverkan mellan lärarna, där de intervjuade lyfter fram undervisningen i de programgemensamma ämnena/karaktärsämnena. I de ämnena genomförs undervisningen gärna i projektform. Eleverna menar emellertid att lärarna inte samverkar i så mycket i de gymnasiegemensamma ämnena/kärnämnen, vilket eleverna anser syns i undervisningen.

Det kan till exempel handla om att eleverna får göra samma undervisningsmoment i olika ämnen eller att undervisningen inte samordnas och utgår från examensmålen/programmålen. Tydligast syns detta i den undervisning som sker med de lärare som inte är organiserade under rektorn för RO3. Lärarna menar att det finns organisatoriska, tidsmässiga och schematekniska skäl som hämmar samverkan. Rektorn har uppmärksammat dessa problem och arbetar för att få alla lärare att arbeta inom skolenheten, en utveckling som rektorn menar går åt rätt håll.

Intervjuerna med elever och lärare visar vidare att undervisningen ibland inte är tillräckligt stimulerande för de elever som lätt når målen. Eleverna menar att det skiljer sig mellan lärarna och hur de undervisar, från en entusiasmerande och stimulerande undervisning till en undervisning som eleverna uppfattar som oengagerad och enformig. Eleverna och lärarna menar att undervisningen ofta tycks vara mer stimulerande i de gymnasiegemensamma ämnena/karaktärsämnena. Å andra sidan för elever och lärare fram exempel i undervisningen där eleverna själva får ta på sig ansvaret för ytterligare utmaningar, medan läraren lägger mycket tid på att hjälpa de elever som har svårare att nå kunskapskraven. Lärarna förklarar med att det skiljer sig stort i hur motiverade eleverna är på det estetiska programmet. Lärarna menar att svårigheten även kan bero på gruppstorlekarna som i estetiska programmet är större i de gymnasiegemensamma ämnena/kärnämnen än i de programgemensamma ämnena/karaktärsämnena. Elever, lärare och rektorn lyfter även fram att det finns individuella skillnader i hur lärarna jobbar med att leda och stimulera och att det finns ett fåtal lärare som inte har tillräckligt högt ställda förväntningar på elevernas förmågor.

Skolinspektionen bedömer att vissa delar i undervisningen behöver utvecklas avseende hur examensmål/programmål används, både inom själva kurserna och såsom ett medel för samverkan. Eleverna behöver i undervisningen ledas och stimuleras än mer så att också de elever som lätt når målen får möjlighet att utvecklas mot de högre kunskapskraven. Skolenhetens rektor behöver säkerställa att alla lärare jobbar för att skapa en motiverande och stimulerande undervisning. En förutsättning för detta kan vara att eleverna görs delaktiga och ges ett större inflytande över bland annat undervisningens innehåll, se nedan under "Grundläggande värden och inflytande".

Rektorn ska sålunda tillse att undervisningen utgår från och omfattar examensmålen eller programmålen krav för respektive nationellt program i samtliga ämnen. Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål och för att ge eleverna möjlighet att nå utbildningens mål. Lärarna ska ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Författning

1 kap. 11 § 2010 års skollag

3 kap. 3 andra meningen 2010 års skollag

16 kap. 6 § 2010 års skollag

1 kap. 4 och 6 §§ 1992 års gymnasieförordning

Lgy 11 2.1 Kunskaper/Lpf 94 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, 2.1 Kunskaper

Grundläggande värden och inflytande**Bedömning**

Jönköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- I planeringen av verksamheten ska utformningen av elevernas inflytande anges.
- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Utformningen av elevernas inflytande ska anges i samband med planeringen av verksamheten. Enligt läroplanen ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Lärare ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sitt lärande.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor vid Per Brahegymnasiets RO3 framkommer att skolenheten på olika sätt arbetat med elevernas delaktighet och inflytande över undervisningen. Vid skolenheten finns exempelvis en demokratigrupp som arbetar med att utveckla bland annat elevernas inflytande. I likhet med ovan skrivna, angående ledning och stimulans av undervisningen, menar eleverna dock att det skiljer sig i hur lärarna bjuder in till delaktighet och inflytande över undervisningen. Det finns, enligt eleverna, de lärare som låter eleverna vara med och planera kursen, dess arbetssätt, olika arbetsformer och i viss mån undervisningens innehåll. Eleverna berättar också att det samtidigt finns de lärare som mer eller mindre presenterar en färdigt planerad kurs där eleverna ges mindre möjlighet till att utöva inflytande. Lärare och elever är överlag samstämmiga i att eleverna ofta får vara med om att planera ordningen på de olika momenten, hur de ska arbeta och hur eleverna senare ska

examineras. Däremot har eleverna, vilket lärare och rektorn instämmer i, liten möjlighet till inflytande över kursens innehåll. Lärarna menar att det antagligen skiljer sig dem emellan och att det hos vissa lärare finns en osäkerhet kopplad till tolkningar av den nya läroplanen. De förklarar vidare att skolenheten fört flera samtal om elevernas inflytande, men att detta inte helt nått ut i själva undervisningen. Intervjuerna vittnar sålunda om att det finns diskussioner om elevernas inflytande, men att detta inte lett till en gemensam hållning i själva undervisningen. Den planering av hur inflytandet ska utformas, som rektorn menar finns, känner lärarna inte till.

Skolinspektionen bedömer att skolenheten behöver vidareutveckla hur de arbetar med elevernas delaktighet och inflytande, framför allt avseende undervisningens innehåll. Det finns en risk att eleverna inte finner undervisningen tillräckligt stimulerande om de inte upplever att de får möjlighet att påverka och vara delaktiga över exempelvis undervisningens innehåll (se ovan).

Rektorn ska se till att i planeringen av verksamheten ange utformningen av elevernas inflytande. Rektorn och lärarna ska säkerställa att eleverna ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Författning

1 kap. 10 § 2010 års skollag

4 kap. 9 och 14 §§ 2010 års skollag

Lgy11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande/Lpf 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero

Bedömning

Jönköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolmiljön vid skolan ska präglas av studiero.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet.

På Per Brahegymnasiets RO3 har eleverna, genom så kallade programråd, medverkat vid utformningen av ordningsreglerna. Intervjuer med elever, lärare och rektorn visar att skolenheten på olika sätt medvetet arbetar med att skapa en trygg studiemiljö. Tillsynen visar dock, bland annat utifrån intervjuer och

verksamhetsbesök, att skolenheten behöver arbeta för att öka studieron, framför allt genom att se till att eleverna kommer i tid till lektionerna. Eleverna och lärarna menar att en hel del lektionstid försvinner på grund av elever kommer sent till lektionen. Vidare tycker eleverna att det kan vara ofokuserat och småstökigt under vissa lektioner, något som eleverna upplever kan bero på att undervisningen inte är tillräckligt stimulerande (se ovan). Lärarna tycker att det är problematiskt med elevers sena ankomster och att olika lärare tar sig an detta problem på olika sätt. De menar att det inte finns en helt enhetlig uppfattning om hur man genom ordningsreglerna ska komma till rätta med sena ankomster och bristande studiero på lektioner. Detta samtidigt som lärare och rektorn framhåller att skolan i högre utsträckning börjat notera elevernas sena ankomster i närvaroprogrammet. Rektorn berättar även i intervjun att det skiljer sig mellan lärarna och hur de arbetar för att se till att ordningsreglerna följs, en uppfattning som även eleverna för fram.

Tillsynen visar att skolenheten behöver se över hur de arbetar för att säkerställa en god studiemiljö. Då ordningsreglerna ska utgå från skolans behov, behöver reglerna följas upp och utvärderas så att de säkerställer en studiemiljö som präglas av studiero. Alla arbetande i skolan behöver även ha ett tydligt gemensamt förhållningssätt till ordningsreglerna för att likaså garantera en god studiemiljö.

Rektorn ska sålunda tillse att skolmiljön präglas av studiero. Rektor ska även se till att ordningsreglerna följs upp och utvärderas.

Författning

5 kap. 3 och 5 §§ 2010 års skollag

Särskilt stöd

Bedömning

Jönköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen ska anmäla det till rektor.
- Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Motivering

Enligt skollagen ska den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäla detta till rektor. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

På Per Brahegymnasiet finns ett system för att uppmärksamma och signalera elevers eventuella stödbehov. Läraren, som märker att en elev uppvisar svårigheter i studierna eller av olika anledningar missar prov och inlämningsuppgifter, kan enligt detta system upprätta en så kallad handlingsplan. Anledningen till handledningsplanen är att läraren bedömer att eleven riskerar att underkännas i kursen. Denna handlingsplan är även tänkt att verka som en mindre utredning, där läraren kan ta hjälp av skolans elevhälsa. Om en elev får flera handlingsplaner i olika ämnen brukar elevhälsan och sedan rektorn kopplas in. Vid skolans mitterminskonferens uppmärksammas elevernas handlingsplaner och rektorn kan då få en bild av vilket stödbehov som finns, vilka utredningar som kan behöva göras och då även vilka behov av särskilt stöd som finns. Skolan har under innevarande läsår infört ett digitalt system som gör att handlingsplanerna ska föras in på skolans e-yta. Enligt intervjuer med lärare och rektorn är det inte klart i hur stor utsträckning som detta görs, men rektorn menar att hon kan få en överblick över elevernas olika stödbehov om lärarna verkligen noterar handlingsplanen digitalt.

Skolinspektionen ser vissa brister med detta system. När en lärare befarar att en elev inte kommer nå de kunskapskrav som minst ska uppnås så anmäls inte alltid detta till rektorn. I de fall anmälan inte görs leder detta till att rektorn inte har möjlighet att skyndsamt låta utreda om en elev är i behov av särskilt stöd. Det är istället läraren som bedömer om en elev ska ha stöd eller om eleven vidare ska utredas för eventuellt särskilt stöd med åtgärdsprogram. Det finns en risk att rektor inte kan se huruvida undervisningen behöver ändras utifrån flera signaler om behov av stöd i en kurs.

Rektorn ska sålunda se över rutinerna gällande särskilt stöd så att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler detta till rektorn. Rektorn ska även se till så att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Författning

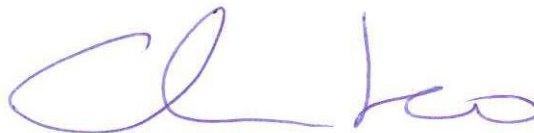
3 kap. 8 § 2010 års skollag

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Viveka Berglund.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Kärrman
Enhetschef

Andreas Leo
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).